

VILÁGÖSSZÁG

Kolozsvár,
1946 augusztus 11

Szerkesztőbizottság: BENEDEK MARCELL, KACSÓ SÁNDOR, KÖS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

Vasárnap
III. évfolyam, 180 szám

Összeállították a volt csatlósállamokkal megkötendő békeszerződések bizottságait

PARIS. — (Rador). A béketkonferencia csütörtöki teljes ülésén összeállították a volt csatlósállamokkal megkötendő békeszerződések politikai, területi és gazdasági bizottságait. A Romániát érintő területi kérdések ügyében illetékes bizottságban a következő államok kiküldötti foglaltak helyet: Egyesült Államok, India, Ausztrália, Új-Zéland, Fehéroroszország, Csehszlovákia, Kanada, Ukrajna, Franciaország, Szovjetunió, Anglia és Dél-Afrika.

A balkáni államok gazdasági záradékait a következő összetételű bizottság tárgyalja le: Egyesült Államok, India, Ausztrália, Új-Zéland, Fehéroroszország, Csehszlovákia, Görögország, Jugoszlávia, Kanada, Ukrajna, Franciaország, Szovjetunió és Dél-Afrika.

Molotov a teljes ülésen is felszólalt az egyszerű szótöbbség rendszere ellen

PARIS. — (Rador). A békeértekezlet csütörtöki teljes ülésén Molotov megismételte az ügyrendi bizottságban elhangzott szovjet állásfoglalást a szavazási rendszerrel kapcsolatban. Molotov ismételt rámutatott arra, hogy a szovjet küldöttség hibának tekinti az ügyrendi bizottságnak azt a döntését, amely szerint mind a kétharmad, mind az egyszerű szótöbbséggel elfogadott javaslatokat a külügyminiszterek tanácsa elé terjesszék. Kijelentette: megengedhetetlennek tartja, hogy fontos kérdésekben esetleg egyetlen szavazat döntson. Ezt az elvet magáévá tette az Egyesült Nemzetek Szervezete és a külügyminiszterek tanácsa is. Molotov ezután kijelentette, Anglia és az Egyesült Államok azért kardoskodnak az egyszerű szótöbbség mellett, mert így remélik keresztülvinni a maguk álláspontját a békeértekezleten.

Miután Ewart ausztráliai külügyminiszter elmondotta a beszédét, amelyben

az angolszász álláspont mellett állott ki. Kardely jugoszláv főmegbízott rámutatott arra, hogy az egyszerű szótöbbség nem illik a békülékenység szelleméhez és kijelentette, hogy Jugoszlávia csak a kétharmad szótöbbséggel hozott döntéseket fogja magára nézve kötelezőnek elfogadni.

A pénteki ülés

A béke-konferencia pénteki ülésén Manuilski ukrán megbízott szólalt fel elsőnek és azt a vádat emelte az angolszász hatalmak ellen, hogy nem tartották tiszteletben a külügyminiszterek tanácsának határozatait. Az ügyrendi bizottság által hozott határozatok zavartelttek és végeláthatatlan vitákra nyújtanak módot.

Byrnes beszélt ezután, hangoztatva azoknak a nemzeteknek, melyek elküldték fiaikat a tengerentúltra harcolni, joguk van résztvenni a béke elrendezésében is. Ezután kijelentette, hogy az Egyesült Államok kül-

dötsége egyetért a szovjet küldöttséggel abban, hogy a békeszerződések végleges szövege csak akkor lépjen hatályba, ha a külügyminiszterek tanácsa azt jóváhagyta, majd kijelentette, hogy az Egyesült Államok kész bizonyos engedményeket tenni.

Kiszeljff fehérorosz megbízott megismételte nézeteit az ügyrendi bizottság jelentésével szemben, majd a szovjet küldöttség módosító indítványt tett, hogy csak a kétharmad többséggel hozott döntéseket terjesszék a külügyminiszterek tanácsa elé. A javaslatot 15 szavazattal 6 ellenében elutasították.

Ezután folytatták az ügyrendi szakaszok kijelentését az ügyrendi bizottság jelentésével szemben, majd a szovjet küldöttség módosító indítványt tett, hogy csak a kétharmad többséggel hozott döntéseket terjesszék a külügyminiszterek tanácsa elé. A javaslatot 15 szavazattal 6 ellenében elutasították.

Vesszen Franco!

— kiáltással hatalmas tüntető közönség tiltakozott a spanyol diktatura ellen a kolozsvári naggyűlésen

KOLOZSVÁR. — A Szakszervezeti Tanács hívására tegnap délután Kolozsváron, több ezer főből álló dolgozó gyűlt össze a Diákház nagytermében és a Diákház előtt, hogy résztvegyen a Franco- és a görög fasizmus elleni tüntetésen.

A gyűlés tiszteletbeli elnökekül Dolores Ibaurret több más spanyolországi román harcos mellett Adorján Györgyöt, a Román Kommunista Párt Kolozsvár-tartományi titkárságának tagját és Nedelcu Stefant választotta meg.

Az ünnepség szónokai Suta Gheorghe, az OSP kolozsvári tartományi titkára és Veress Pál főtitkár voltak. Mindketten arra mutatnak rá, hogy a spanyol fasizmus nem spanyol belügy, mert az a világ összes népeit veszélyezteti, mint azt az amerikai szakszervezetek kiáltványai megállapítják.

A szónokok bejelentették, hogy a kolozsvári gyűléssel egyidőben a Munkás Világszövetség felhívására az egész világon 70 millió munkás tiltakozik a Franco- és a görög fasizmus szörnyűségei ellen. Rámu-

tattak még a szónokok arra is, hogy a Maniu-féle reakció és a Romániában még működő fasiszta maradványok szoros összeköttetésben álljanak a nemzetközi reakció és a fasizmus két bástyájával. Az Országos Szaktanács nevében mindketten harcba szólították fel a munkásságot. A tők nevében Chisu Paulina tanítónő beszélt. A tömeg hatalmas lelkesezéssel és állandó meg-megújuló „Vesszen Franco!” kiáltással szakította meg a szónokok beszédét.

Mi az együttlakó népek jogegyenlőségében a román demokrácia fejlődésének egyik legfőbb előfeltételét látjuk

— mondotta Luka László a Román Kommunista Párt bukaresti naggyűlésén

BUKAREST. — A Román Kommunista Párt Bukarestben a griviceai negyedben naggyűlést rendezett. A naggyűlés szónoka Luka László volt, aki, több más politikus mellett, annak az Alexandru Ionescu tiszteletdíjra a társaságában jelent meg. Aki 1933-ban a griviceai vasúti művek udvarán megadta a Maniu sorsítójel karhatalma ellen felvonuló munkásságot.

A népeknek a demokrácia és a reakció között kell választania

— A közeli országgyűlési választások során — kezdte beszédét Luka László — a népek nem bizonyos pártok, hanem a demokrácia és a reakció között kell választania.

— Az összes békeszerető és szabad népekkel gazdasági, politikai és kulturális együttműködésen alapuló béke, igazság és nemzeti önállóság — így az a Demokratikus Pártok Blokjának útja.

— Ellenérteskedést a szomszéd népekkel, országunk érdekeinek a nemzetközi reakció köröknek való alárendelését háborus kájanok érdekében — ezt akarja a Maniu

—Bratjanu-kijikk.
— Az első a demokratikus uralom megteremtését jelenti az ország polgárai számára. Fajra, nemzetiségre, vallásra és nemre való tekintet nélkül szabadságot és egyenlő jogokat biztosít. A másik a lépényi és a griviceai gyilkosságok felújítását, az oszromállapotot, a terror, a szakszervezetek feloszlatását és a demokratikus pártok üldözését jelentené. Az országnak választania kell az ország pénzügyi és gazdasági újjáépítése, az ország gazdaságának a dolgozók érdeklésben történő kijaknázása, az egész nép felemelése és növelése, hogy az ország gazdasági pénzügyi és gazdasági helyzetét a gazdasági zűrzavarba, pénzügyi romlásba, nyomorba, éhségbe jusson s ugyanakkor a feketekereskedelem, a fekete börze, valamint a gazdasági szabotázs gergszerei meggyógyodjanak.

Ezek után Luka László arra mutatott rá, hogy a Román Kommunista Párt, miután látta a fasiszta veszedelmet, valamint azt, hogy az országot elkerülhetetlenül Németország karjaiba kerültek és a Szovjetunió ellen bűnös háborúba sodorják, azt javasolta, hogy az összes demokratikus pártok fogjanak össze egyetlen nagy, antifasiszta és háborúellenes front-

ban. Míg a Kommunista Párt a front létrehozásáért harcol, a történelmi pártok vezetői együtt dolgoztak a vasgárdistákkal és az antifasiszta front vezetői a börtönbe vetették.

Az ország drágán fizette meg a Maniu-Bratjanu és a vasgárdista-Antonescu-féle uralmat

— A büntések — mondotta —, amelyek a reakció az antifasiszta kezére és lábára tett, igazában az egész nép bűnbekeréséért jelentették. Az ország drágán fizette meg ezt a politikát és még ma is szenved a Maniu-Bratjanu és a vasgárdista-Antonescu-féle uralom következményeit.

— A román nép és az együttlakó népek által választott új útra — jelentette ki —, és fényt vet az a tény, hogy több mint félmillió munkás, földműves, értelmiség, ipari, művész, tudós és szakember jött be a Kommunista Pártba. Ugyanakkor jelentősen megnövekedtek a többi demokratikus pártok is.

— Egyidejűleg a Maniu- és Bratjanu-féle párt napról-napra bomlik és hullik, terrorista csoportokká, gyilkos bandákká változik. Mindazok, akik ezekben a pártokban való-

ban becsületesek voltak, már faképnél hagyták Maniut és Bratlanut. Ezeknek a táborában csak azok az elemek maradtak, akik fasiszták, szovjetellenesek, sovjinisták és antiszemiták voltak a múltban is. Ezeknek a csoportoknak egy része máris az igazságszolgáltatás kezére került.

A Groza-kormányról szólva elmondotta, hogy nem akarja felsorolni mindazt, amit a kormány megvalósított és nem akarja azt állítani, hogy mindazok a problémák, amelyek a munkásokat, a széles népi tömegeket és az együttlakó népeket érintik, már megoldást nyertek.

— A kormány és a demokratikus erők előtt még megoldásra váró nagy és nehéz fejadatok állanak — mondotta.

— Szólanom kell azonban — folytatta — olyan megvalósításokról, amelyeknek döntő jelentőségük van országunk sorsában. Ilyen a demokratikus pártok legértékesebb megvalósítása: a szabadság. A szervezkedési, a gyülekezési szabadság, az irás, a szakszervezeti, a nemzeti és lelkiismereti szabadság jelenti a hajadó és szabad Románia gazdasági, politikai és kulturális fejlődésének biztosítását.

Ezek után rámutatott arra, hogy a Maniu-Bratjanu-kijikk mégis azt ordítja országgyűlésekre, hogy a Groza-kormány terrorral kormányoz, mert a népet többé ez a kijikk nem tudja becsapni, sem kifosztani a reakciós földesurak, bankárok és munkaadók kénye-kedvére.

— A Maniu-Bratjanu-kijikk — folytatta — nem tudja megérteni azt se, hogy a demokrácia nem engedi meg az együttlakó népek elnyomását, hogy a demokrácia nem engedi meg a fajgyűlölet és a sovjinizmus hirdetését azzal a céllal, hogy megbontsák a városok és a falvak munkásainak egységét.

A nemzetiségi kérdés

Ajtérve a nemzetiségi kérdésre, Luka László kijelentette, hogy magyar lakosságunk a Magyar Népi Szövetségben szervezett nagy többsége a demokratikus román állam keretei között hűséges szövetségben harcol a román demokrácia mellett, amely egyenlő jogokat biztosít számára.

Ezekután Luka László egy magyarországi szakszervezeti éharcos levelét olvasta fel:

„Mi tudjuk — hangzott a levél —, hogy a magyar reakció átnyulik a határokon és az ottani magyarokat igyekszik megnyerni céljainak a demokratikus Románia ellen. Hígyjétek el nekem, hogy a magyar munkások körében a legkisebb ellenszenv sem él a Groza-kormány Romániájával szemben. A magyar ipari munkások úgy vélik, hogy a döntő kérdés az, hogy bárhol éljen is a magyarság, szabad életet éljen. Mi biztosítva látjuk ezt a szabadságot a Groza-kormány Romániájában“.

— A román demokratikus pártok — folytatta Luka László —, élükön a Kommunista Párttal, az együttlakó népek teljes egyenlőségében a román demokrácia fejlődésének és megerősödésének egyik legfőbb előfeltételét látják. A Román Kommunista Párt és a Groza-kormány politikája a nemzetiségi kérdésben valósította meg annak előfeltételét, hogy a magyar demokrácia megérke: a román és a magyar nép között semmilyen ok sincs a civódásra. Sőt ellenkezőleg, a közös érdekek a legösszefűzőbb gazdasági, politikai és kulturális együttműködést kívánják a két országtól.

A román demokrácia előtt álló fejadatokról szólva többek között a következőket mondotta:

— A Román Kommunista Párt az ellen a Maniu-Bratlanu-féle kijikk ellen harcol, amely most azzal kísérletezik, hogy a romálokat reakciós politikai klubokká alakítsa át. A RKP, amely tiszteletben tartja a választás szabadságot, úgy hiszi, hogy az igaz demokratikus uralom fejadata, hogy megakadályozza az ollár megszüntetését olyan papok által, akik abelylelt, hogy a béke, a szeretet, az emberek és a népek közötti közéletet hirdetik, a szeszletet fajgyűlölet és háború szítására használják fel.

— A békének, valamint Románia szabad, demokratikus és hajadó fejlődésének érdekében — fejezte be beszédét — a román nép fel kell számolnia a fasizmus utolsó erőit és politikai maradványait és a maradványok támogatóit: a Maniu-Bratlanu-féle kijikket,

HIREK

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi napilapja

Kolozsvári szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassai, uca 7. Távfeszítő 258.

Augusztus 12-én, hétfőn jelenik meg a „Világosság-Sport“

Súlyosan érzett hiányt kíván pótolni és a népi sport érdekeit szolgálni a „Világosság“ szerkesztősége és kiadóhivatala, amikor elhatározta, hogy augusztus 12-től, hétfőtől kezdve, rendszeresen, minden hétfőn megjeleníti a „VILÁGOSSÁG — SPORT“-ot. A „Világosság“ sportlapja részletes és tárgyilagos beszámolókat fog közölni a megelőző vasárnap összes romániai és külföldi sporteseményeiről és a sportélet minden említésre méltó mozzanatáról.

A szakszervezeti és az ifjúsági sport feljuttatása, a tömegsport népszerűsítése és elterjedésének fokozása érdekében a legkiválóbb elméleti és gyakorlati sportemberek töltékét közül ismertető és tájékoztató cikkkel és hírközlésekkel lesz a test-edzés minden ágának.

A „VILÁGOSSÁG—SPORT“ hétfőn a kora reggeli órákban kerül kiadásra az összes bizományosoknál, üzletekben és utcái árusoknál. A „VILÁGOSSÁG—SPORT“ példányonkénti ára 500 lej.

Hisszük, hogy olvasóközönségünk ugyanazzal a szeretettel fogja fogadni a „VILÁGOSSÁG—SPORT“-ot, mint amilyen érdeklődéssel és lelki összeforrottsággal olvassa lapunknak többi, rendes számai is.

FELHÍVÁS A KOLOZSVÁRI HÁBORUS KÁROSULT HÁZTULAJDONOSOKHOZ!

A kolozsvári kőbomlázt és háborus károsult háztulajdonosokat értesítem, hogy a Nemzeti Bank a romániai háborus károsult háztulajdonosok segítségére máris 9 milliórd lej összeget helyeztet kiállításba. Mindazok, akik akár pénzbeli, akár anyagsegélyben kívánják részesülni, hajadéktalanul lépjenek be a város vezetéke alatt álló szövetkezetbe. A tagsági díj első részlete 5000 lej. A részvény egész összege 50.000 lej, mely részletekben fizethető. A beiratkozások eszközlhetők mindennap délután 5 óráig a Nyugdíjasok Egyesületében (Szentgyörgyház, uca 9. szám, I. emelet) Simon Géza, felügyelőnél, vagy a városvezetésnél, azaz a vezetés alatt álló mozgalomban részt vehetnek, kérem jelentkezzenek Simon Géza felügyelőnél a fentjelzett időben az irodában, Pop Vár elnök.

(*) HAZASSÁGI HIR. Mjess István és Tutsék Lajos, Miess Erzsébet és Riss György augusztus 17-én délután 6 órakor a Győrj római katolikus templomban tartják esküvőjüket. Minden külön értesítés helyett.

KOLOZSVÁRI SZOLGÁLTATÁS GYÓGYSZERTÁRAK: Augusztus 10-től augusztus 16-ig bezárólag szolgálatban: dr. Hintz (Szabadság-tér 28), Orangyal (Malinovszki-tér 1), Remény (Horea-ut 50), Diana (Jókai-utca 23) és Aesculap (Széchenyi-tér). Egész éjjel szolgálatban augusztus 10-től 13-ig bezárólag: dr. Hintz és Remény gyógyszer-tárak.

ÖTVENSZERESERE EMELIK A PÉNZBÜNTETÉSEK ÖSSZEGÉT. Teohari Georgescu belügyminiszter rendeletét adta ki, amelyben ötvenszeresére emeli az 1929 október 23-iki pénzlekedési törvényben megállapított polgári büntetések összegét.

(*) ORVOSI HIR. Dr. Jakab Judit fogorvos rendelését újból megkezdte Horea-ut 82 sz. alatt.

HADIROKANTÁK ÉS HADIÖZVEGYEK! A Kolozsvári Hadirokkantak Bizottsága felkér benneteket, hogy augusztus 12-én, hétfőn délután 6 órakor a városvezetésben megtartandó nagygyűlésen mindnyájan vegyetek részt. A gyűlés napirendje a következő: 1. A Hadirokkantak Bizottságának jelentése egyhavi munkájáról. 2. A reakció aljas támadása Suci N. hadirokkant ellen. 3. Kijelentések a Népvédelemben tömörült Hadirokkantak Bizottsága.

Mit kíván a kolozsvári kisiparosság?

KOLOZSVAR. — Szerdán délután Kolozsvár kézművesiparossága nagygyűlésen foglalkozott időszerű kérdéseivel. A várnegyvezé háza üvegtermében megtartott népes gyűlést Wejnraub József, a Kisiparos Szaktanács elnöke nyitotta meg, majd a város részéről Ladányi Földre dr. és Moll Elemér mérnök ismerteték a jebombázott városrész újjáépítésével kapcsolatos terveket.

A Szaktanács elnöksége részéről Susman Ioan és Csákánygyörgy Károly elnök beszámoltak a Kolozsváron járt pénzügyminiszteri államtitkárral folytatott tárgyalások eredményeiről.

Bencsik Ferenc dr. jogügyi tájékoztatója után Dán István alpolgármester beszélt, majd a nagygyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el:

A kézművesiparosság teljes bizalommal csatlakozott a Demokratikus Pártok Blokkjához, amelynek kormányzási programjától várja jogos és méltányos kijáratának megvalósulását, serejmeinek orvosiát.

Értel a bizalomtól vezérelve kéri a Demokratikus Pártok Blokkját, hogy ezt a 350.000 főnyi termelőreget képviselő dolgozó osztályt részesítse hathatós támogatásban a jövő kiadásainak teljesítése, sérel-

meinek orvoslása tekintetében:

1. Kolozsvár kézművesiparossága örömmel veszi tudomásul Eugen Demetrescu pénzügyi államtitkárnak az adókulcs leszállításáról tett határozott kijelentését és kéri ezzel párhuzamosan a demokratikus elveknek megfelelően a kézművesiparosság április 28-iki és 29-iki kolozsvári, továbbá a bukaresti június 9-iki és 10-iki országos konferenciáján lefektetett módon a progresszív adókulcsok bevezetését, a könyvvezetés egyszerűsítését, illetve eltörlését.

2. Kéri a kézművesiparosság a forgalmi adónak és a rendkívüli adónak a termelés helyére, vagyis a gyárakra való áthárítását, ami az államnak nagyobb jövedelmet biztosít, ugyanakkor a kisiparosságot mentesíti a fölösleges raklatásoktól.

3. Kéri a nagygyűlés a kisiparosságot terhelő városi illetékeknek a teherbíróképesség arányában való leszállítását, különös tekintettel a kisiparosságnak, mint dolgozó osztálynak helyzetére.

4. Kéri a nagygyűlés a betegsegélyzői törvény olyan módosítását, amely visszaállítja a betegsegélyt teljes önrendelkezési jogát és a kisiparosság teherbíróképességének megfelelő juttatást alapít meg.

A KOLOZSVAR-ALSOVAROSI REFORMATUS EGYHÁZ KERTI UNNEPELYE. A kolozsvár-alsóvárosi református egyház presbiterei és nőszövetsége iskolai épületeinek kijavítására, valamint agmonházának megsegítésére 1946 augusztus 11-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Vörös Hadsereg-utja (Megyari-utca) 22. szám alatt műsoros kerti ünnepélyt rendeznek. Műsor, hideg és meleg ételek, jégbehűtött italok, jó szórakozás és tánc várják a vendégeket. Belépődíj nincs. Önkéntes, adományokat a fenti címre köszönettel fogadjuk. Kést. vilját mindenki hozzon magával.

A KOLOZSVÁRI KERESKEDELMI FIU-ISKOLA igazgatósága felkéri a júliusban érettségi vizsgálatot tett volt növendékeit, hogy saját érdekében augusztus 11-én, vasárnap délelőtti 9 órakor az intézetben jelenjenek meg.

(*) HAZASSÁGI HIR. Farkas Ede és Schreiber Magdus szívesen látják bajtársait, barátait és ismerőseiket augusztus 11-én délután 2 órakor Kolozsváron, az Estvós-utcában (Tarbut udvar) megtartandó egybekelési ünnepélyükre. Minden külön értesítés helyett.

(*) PÁLYAZAT TANÁRI ALLASOKRA. A szatmari-szajmárnémeti református fiúfőiskolának igazgatótanácsa pályázatot hirdet a következő fősztakos tanári állásokra: 2 román nyelvű, 3 magyar nyelvű, 1 francia, 1 olasz, 1 történelmi, 1 földrajz, 1 történelem-földrajz, 1 filozófia-állampolgári nevelés, 2 mennyiségűtan, 1 fizika-kémia, 1 természetrajz és 2 testnevelési tanszékre. Alkalmi fizetés. Végzettséget, állampolgárságot és eddigi működést igazoló okmányokkal felszerelt kérelmek 1946 augusztus 28-ig terjesztendők be az iskola igazgatóságához.

MŰVÉSZET — IRODALOM

Párisban a diplomaták, itthon az írók...

Míg Párisban a politika erői mérkőznek a béke művének megteremtésén, az írók is azon fáradoznak, hogy a maguk erejével hozzájáruljanak a gyűlölködés megszüntetéséhez, a béke megalkotásához.

A kolozsvári Petőfi-est közönségének emlékeztetésében még élénken él a Román Írószövetség kiküldötteinek őszinte és becsületos megnyilatkozása. A közöttünk járt Mihail Cruceanu s Costa Carei, valamint a Segesváron megjelent Eugen Velbecanu, Camil Suciu, a bukaresti magyarok közt felszólaló Victor Eftimia és N. D. Cocea, a román demokratikus szellemiség üzenetét hozták el körünkbe. Ezzel azonban nem elégedtek meg a román írók. Petőfit a román közönséggel is meg akarják ismertetni.

Bukarestben, a Szenátus termében beszéltek Petőfiről, magukénak vallva a szabadság költőjét, akinek eszméiben a minden nemzet számára örök érvényű törvények betartását maguk is minden erejükkel vállalják.

Talán először történt kísérlet arra, hogy román írók és közöttük az erdélyi magyar írók képviselője is, román közönség előtt beszéljenek nemcsak a magyar irodalom, de a magyar világság legényegesebb kérdéseiről.

Petőfi szelleme tehát a román közvélemény előtt is összekötötte a két írószövetséget és épp olyan időpontban, amikor a nemzetközi tárgyalások akarva, nem akarva, érzékenyebbé tesszik mind a két népet és a reakció annyit örömmel ügkészik az immár békés életre elrendelttel egymásra asarítani.

A béke és a megbékélés eszméi ugyanakkor a napokban a román demokrácia szellemi életének egy másik sikján is megjelennek. A román-szovjet barátság ápolására alakult társaság, az „ARLUS“ országos értekezletén tanútló rokonszen-

nyilvánulásokkal üdvözölte a társaság marosvásárhelyi képviselőjét, a romániai Magyar Írószövetség tagját, Abafáy Gusztávot és hangsúlyozta azt, amire Groza Péter már ma egy esztendőre utal, nevezetesen, hogy a szovjet barátságot ápoló társaság feladata egyben az együtt-lakó népekkel való bensőséges és maradéktalan barátság elősegítése is.

Az „ARLUS“-ba tömörült román demokrácia szellemi emberek felhasználva a Romániai Magyar Írószövetség tagjainak jelenlétét Bukarestben, konkrét előterjesztéseket is tettek az együttműködésre. N. D. Deleanu, az „ARLUS“ irodalmi lapjának, a „Veac Nou“-nak szerkesztője az írószövetség képviselőin keresztül fel-szólította az „Utunk“ munkatársj körét, tegyen meg mindent a magyar demokratikus kultúra megismertetésére a „Veac Nou“ hasábjain. A tizenöt ezer példányban megjelenő kiünlő hetilap a szovjet népek művelődésének ismertetése mellett elsőrendű feladatának tartja az együtt-lakó és a szomszéd népek irodalmának, szellemi kérdéseinek a román közönség előtt való feltárását, de elsősorban a magyar demokratikus szellemiség megismertetését. Ugyanakkor az „ARLUS“ írói köre a legkészségesebben kapcsolódik be az „Utunk“ munkájába.

D. Banu, az ARLUS hamarosan meginduló tudományos folyóiratának munkatársi körét a kolozsvári magyar tudománygyűjtemény tudósával kívánja kibővíteni, a szerkesztésbe magyar szakembereket óhajt bevonni. Különösen a biológiai, orvostudományi, történelmi, közgazdasági, jogi, filozófiai tárgykörökben számíthat magyar munkatársakra és szerkesztő-társakra.

V. Magheru, az „ARLUS“ főtárhára a legközelebbi jövőben személyesen látogat el Kolozsvárra, a szovjetbarát egyesület vezető személyiségeinek kíséretében, hogy

itt a magyar szellemi körökkel közvetlen érintkezésben, az eddignél szélesebb alapon vonja be az erdélyi magyar szellemi embereket és magát a magyar lakosságot a szovjet barátságot ápoló egyesület tevékenységébe.

A magyarság iránt feltámadt élénk szellemi érdeklődés azt bizonyítja, hogy a Román Kommunista Párt főtárhárának, Gheorghiu Dej-nek a nemzetiségi kérdésben elhangzott nyilatkozata mély hatással volt a román demokratikus szellemi életre s mind az a sok tanakodás és tervezgetés, ami a felszabadulás utáni két esztendő szabad román-magyar érintkezésben kidöntakozott, fokozatosan gyümölcsbe érik és nem volt elvesztett a szó, amely itt is, ott is a szellemi találkozásért elhangzott.

A Szovjetunió szerepét és példáját az itt élő népek kibékülésének elősegítésében nem lehet eléggé kihangsúlyozni. S hogy a kis népek szabadsága fölött örökös nagy szociális állam mennyire fontosnak találja az együtt-lakó népek békéjének megteremtését, ami Dangulov szovjet követségi tanácsosnak az „ARLUS“ értekezlet fogadestélyén elhangzott beszéde is tanúságot tett, amikor a Szovjetunió népeinek testvériségét méltatta, utalva a romániai együtt-lakó népek közös feladatára. Majd pedig a Kavtaradze követ által adott estélyen a Kiseleff-uton lévő szovjet követségi palotában személyesen éreklődött a jelenlévő magyaroktól az Erdélyben lakó népek baráti érzelméről a Szovjetunió iránt.

A békeszerződés megalkotása kétség-telenül nagy és történelmi tette lesz a nagyhatalmaknak. A békeszerződésen túlmenően azonban a béke gyakorlati megvalósítása az emberi lelkekben az írók feladatai is és a feladat beteljesítéséhez immár hozzákezdtek.

MELIUSZ JÓZSEF

Az új választási törvény szövege

BUKAREST. — Az új választási törvény további rendelkezéseit az alábbiakban ismertetjük:

50. szakasz. A szavazás felfüggesztését a szavazóköri elnöke rendel el, de a szünet nem tarthat tovább nappal egy, éjjel pedig két óránál.

A szavazás felfüggesztése a szavazó-helyiség aftarára kifüggesztett hírdetmény-nyel a szünet beállta előtt egy órával köz-lendő.

A szavazás felfüggesztésének idejére a szavazóurnák, a bélyegzők, a szavazólapo-kat és általában a szavazóiroda összes tárg-yait állandó őrizet alá helyezik, viszont a választási iroda tagjai nem hagyhatják el mindnyájan egy időben a szavazóhelyisé-get. A képviselőjelölteket, kiküldötteket és helyetteseiket (bizalmiférfiakat) nem lehet kényszeríteni, hogy ebben az időpontban el-hagyják a szavazóhelyiséget.

51. szakasz. A szavazás befejezése után a szavazóköri elnöke, a szavazóhelyiségben jelenlévő képviselőjelöltek, kiküldöttek és helyettesek (bizalmiférfiak) jelenlétében feibontja a szavazóurnákat.

Az elnök minden egyes szavazólap szét-nyitáskor hangosan felolvassa annak a jelölőlistának a számát, amelyet megszavaz-tak és a jelenlévőknek felmutatja a szava-zólapot.

Érvénytelenek az olyan szavazólapok, amelyeken nincs rajta a szavazóköri elnö-kének ellenőrző bélyegzője, továbbá azok, amelyek nyitottak, amelyeket a listákkal kifejezett hajtottak össze, továbbá amelyekre jeleket, szavakat írtak, vagy amelyeken töréseket eszközöltek és végül azok, amé-lyeken a „Votat“ — „Megszavazva“ feliratu bélyegzőt több helyen nyomták reá és így nem állapítható meg, hogy tulajdonképpen melyik listára szavaztak.

Azokat a szavazólapokat, amelyeken nincs rajta az ellenőrző bélyegző, amelyeket nyitva adtak át, vagy oly módon hajtottak össze, hogy a jelölőlisták a külső oldalon láthatók, a szavazóköri elnöke már a szavazólap ányujtásakor érvényteleneknek nyilvánítja és nem teszi be az urnába, ha-nem ezeket a választás iraggyűjtőjében őrizi meg. Ezeket a szavazólapokat mint nem ki-fejezésre juttatottakat tekinthet és nem szá-mítják be a szavazatok számába.

A választási törvény további rendelkezé-seit lapunk következő számában közöljük.

Autóbuszjárat

Kolozsvár—Torda—Aranyosgyéres—Ludas—Radnót—Marosvásárhely

között.

Kolozsvárról indul reggel háromnegyed 6 órakor. délután 2 órakor.

Marosvásárhelyről indul reggel háromnegyed 6 órakor. délután 2 órakor.

Kényelmes párnázott ülésű utóbusz.

Számozott jegyelfvétel!

Számozott jegyelfvétel!

Besztercén és Gyulafehérvárt támadott a „történelmi” reakció

BESZTERCE. — A besztercei görögkatolikus templomban Petruşei Leonida jelkés a „feketesubások” még szabadon maradt elnökséjén gyűlést tartott, amelyen részt vett Leon Scridon, a távollétben elítélt Bratianu-párti volt Antonescu-miniszter. Csakhamar ismételték azt a besztercei görögkatolikus templomot, s a vásárra beözönlő falusiak mélyszéges felháborodással vették azt tudomásul, kisebb-nagyobb csoportok verődtek össze, melyek aztán elindultak a templom irányába.

A felháborodott tömeget a templomból puskalövéssekkel fogták és a fasiszták golyóinak egy Lucian Alexandru nevű földműves áldozatul esett. A még jobban felháborodott tömeg rövidesen ártalmatlanná tette a templomban rejtőzõ fasisztákat, akik közül csak Luca Ioan naszódj közjegyzőnek sikerült megszöknie. A többi letartóztatták.

GYULAFEHÉRVÁR. — A manista és bratlanista reakció Sármason rendezett véres támadása után legutóbb Gyulafehérváron alkart munkásvér ontani. Az ottani manista párt Pop Ioan pártvezető és néhány bankár „elbarátja” vezetésével nyilvános gyűlést hívott össze az „Izvorul”-bank tanácstermébe, ahova mindenki másnak, csak éppen demokrata munkásoknak nem volt szabad bejeleni. Amikor aztán mégis néhány munkás meg akarta hallgatni a „nagy hazafiak” beszédét, Pop Ioan ur revolvert rántott elő és ráordított a bejövőkre, hogy „munkásoknak itt nincs mit keresni!” A munkások azonban lefegyverezték, mire egy Sandru nevű volt jegyző, akit vérséj dolgozói eltávolítottak a közgazgatásból, háttérül rálőtt a munkásokra. A lövések súlyosan megsebesítettek egy Dumitrescu Gheorghe nevű munkást, akit életveszélyes állapotban szállítottak a kórházba. A hatóságok megindították az eljárást és elrendelték az összes terroristák letartóztatását.

Közvetlen a reakció nap-nap után megismétlődő terrorselekményeinek sorozatába tartozik a nagyszombati gyilkosság is.

Szenzációs részletek a Popovici bukaresti szobrászművész elleni gyilkosság ügyében

Hová tünt el az áldozat 30-40 millió lej készpénze?

BUKAREST. — A Popovici Ion bukaresti szobrászművész ellen elkövetett gyilkosság ügyében széles körben folyik a nyomozás. Megállapítást nyert, hogy a szobrász szomszédai a gyilkosság éjszakáján a szobrász lakásától mintegy száz méternyire gépkocsit láttak, mely már a megelőző napon is hosszabb ideig állott az utcában. Azóta természetesen eltűnt. A nyomozó közegek most ezt a gépkocsit és

annak utasait keresik, annál is inkább, mert a gyilkosság éjszakáján jelentések érkeztek a Serban Védáról, ahol a gyilkosság történt, a főváros központja felé teljes sebességgel rohanó gépkocsiról.

Megállapítást nyert az is, hogy a gyilkosság napján Popovici jelentős összeget, mintegy 30-40 millió lejt vitt fel a minisztériumból valamilyen művészeti alkotás elkészítésére. A pénz fel-

vétele teljes titokban történt. A tetteseknek valahogyan mégis tudomására jutott és ez a körülmény a gyilkosságot előre kitervezett rablásal kapcsolja össze. Azt még nem sikerült megállapítani, hogy az említett hatalmas összeg a gyilkosság pillanatában Popovici lakásán volt-e vagy sem. Tény, hogy a meggyilkolt lakásáról semmiféle értéket nem vittek el az eddig még ismeretlen tettesek.

Borzalmas repülőszerecséllenség történt Balázsfalva mellett

Három halálos áldozata van a szerecséllenségnek

Meghalt Vasile Pretorian repülőszázados is, „Miskolc hőse”, a román vadászipilóták büszkesége

BALÁZSFALVA. — Borzalmas repülőszerecséllenség történt tegnapelőtt a Balázsfalva mellett lévő Szabadság-téren. A szerecséllenségnek három emberét esett áldozatul.

A halottak között van a román hadsereg vadászipilótáiának büszkesége és az egyetlen éjszakai harcrepülő: Pretorian Vasile repülőszázados, Septimiu Pretorian tábornoknak, a hadügyminisztérium vezérőrnagyának fia. Vele együtt lettek a szerecséllenség halálos áldozatai Banjoscu Marin pilóta és Mierlas katonai repülőmester.

A halálos szerecséllenség a IAR 39. számú repülőgéppel történt, amelynek személyzete — a fentemlített három repülő — a gép működését kívánta ellenőrizni.

Erősen veszélyes érte Vasile Pretorian repülőszázados halálával a román légihaderőt, Vasile Pretorian kapitányt „Miskolc hőse”-nek hívják, mert az elmúlt háborúban a Miskolc környéki légi harcokban egyedül nem kevesebb, mint 39 német repülőgépet lőtt le.

Utólag is lehet jelentkezni a választási névjegyzékbe való felvételre

KOLOZSVAR. — A Világosság legutóbbi számában a MNSz felhívással fordult a magyar választókhoz, hogy ne hallgassanak azokra a rosszindulatú bujtogatókra, akik hamis hírekkel akarják a magyar lakosságot távol tartani a választási jogaik gyakorlásától.

— Minden egyes nyilatkozatot — mondotta Bruder Ferenc — újra átvizsgálunk. Ez azért fontos, nehogy olyanok is bekerüljenek a választói névjegyzékbe, akiknek az új választói törvény értelmében erre nincs joguk. Módot fogunk nyújtani mindazoknak, akik valamilyen oknál fogva a választói névjegyzék összeállításához kizárt nyilatkozatokat nem tölthették ki, hogy azokat megjelölt idő alatt személyes jelentkezésükkel pótolhassák.

— A választói névjegyzékek névsora — mondotta — az összeállítás után 10 nap közszemjére lesz kitéve a városházán, amely időközben bárki azt megtekintheti és észrevételeit megteheti, vagy a hiányosságokat jelenítheti.

Felhívjuk megegyezően minden magyar ember figyelmét arra, hogy mindenki, aki 21 életévét betöltötte és a névjegyzékbe való felvételre a törvény nem tiltja, köteles kiállítani a nyilatkozatot.

A Magyar Népi Szövetség újból közbelépett a nagyszalontai „Arany János” fii főgimnázium épület-kérdésének mielőbbi megoldása érdekében

KOLOZSVAR. — A nagyszalontai „Arany János” főgimnázium épületének vitás kérdése még mindig nem oldódott meg. Mint ismeretes, a nagyszalontai román nyelvű vegyes gimnázium igazgatója — tekintet nélkül arra, hogy a város színmagyar lakossága s hogy a két magyar tannyelvű állam középiskolájának 600 növendéke van a román egységes gimnázium 55 növendékével szemben — az „Arany János” főgimnázium épületének átadását követelte.

descu-Racoasa nemzetiségügyi miniszternek is megküldött. A távirat szövege a következő:

„A színmagyar Nagyszalonta lakosságának megnyugtató, valamint a román-magyar egyetértés fenntartása érdekében kérjük, hogy a nagyszalontai gimnáziumok épületeinek megosztására vonatkozóan legrövidebb időn belül a következő értelemben intézkedjen: a román tannyelvű vegyes gimnázium részére adassék át a teljesen és korszerűen felszerelt magyar tannyelvű állami leánygimnázium épülete, viszont a ma-

gyar tannyelvű állami leánygimnázium és az „Arany János” fii főgimnázium részére biztosíttassék az „Arany János” fii főgimnázium épülete.”

A kérdésnek ilyen elintézése annál is inkább szükséges, mert a két magyar tannyelvű gimnáziumnak jelenleg közös tanári kara van s mivel a két épület meglehetősen nagy távolságra fekszik egymástól a tanítás ellátása állandó nehézségekbe ütközik.

A Magyar Népi Szövetség újabb közbelépésének eredményét Nagyszalonta magyarsága nagy érdeklődéssel várja.

SPORTÉLET

Egyesületi vezetők nyilatkozata a vasárnapi sorsdöntő mérkőzésekről

KOLOZSVAR. — A vasárnapi Victoria—U és Dermata—Vasas kettős osztályozó mérkőzést példátlanul nagy érdeklődés és izgalom előz meg nemcsak Kolozsváron, hanem egész Erdélyben. Hatalmas fogadások történtek mind a két vasárnapi mérkőzés eredményéről, mert az osztályozón résztvevő csapatok egyenlő erélyvel indulnak erre az összehasonlításra.

A vasárnapi kettős nagy „esata” előtt az egyesületi vezetők a következő nyilatkozatot adták:

Victoria ellen már csak a Victoria név is arra kötelez bennünket, hogy ezt az osztályozót megnyerjük. Játékosaink teljesen felkészülve és a nagy mérkőzés jelentőségének tudatában állnak ki vasárnap délután a zöld gyepre, hogy kiharcolják a győzelmet.

Dr. Gavrija Ioan (Universitatea): Még soha oly nagy feladat előtt nem álltunk, mint most. Jelenleg még azt sem tudom megmondani, hogy ki lesz az a 11 játékos, aki a Victoria ellen játszanak fog, de én mégis bírom abban, hogy a csapatom sikerrel fogja megállni helyét ezen a mérkőzésen és örö-

A kolozsvári MNSz ifjúságának értekezlete

KOLOZSVAR. — A MNSz kolozsmegegyei és kolozsvári városi ifjúsági szervezetei augusztus 10-én, szombaton délután 6 óraj kezdettel megyei értekezletet tartanak.

Az értekezleten Molnár Ferenc dr. beszélt a marosvásárhelyi MNSz országos ifjúsági kongresszusának jelentőségéről, majd Orbán Károly az ifjúsági mozgalmat, míg Dobos László dr. a kolozsvári MNSz-ifjúság feladatait vázolja. Az értekezlet végén választják meg a megyei szervezet ifjúsági kiküldöttjeit, akik az augusztus 30-án tartandó marosvásárhelyi kongresszuson a megyei szervezetet képviselik. Utána 8 órakor műsoros táncestélyt rendeznek az értekezleten résztvevő ifjúság szórakoztatására, amelynek műsorában a következő pontok szerepelnek: Máthé Anna népballet, Válián Anna pedig műdalokat énekel, Csizsér Z. Imre énekszámokat ad elő zongorakísérettel, Asztalos János székely ifju mesét mond, míg Kádár Miklós székely népi táncokat, Lakatos Ferenc pedig klasszikus hegedűszámokat ad elő. A műsort az V. kerület ifjúságának egyfelvonásos vígjátéka fejezi be.

met fog szerezni az egyetem színeinek. Gadalean József (Dermata): Tíz év óta fennálló egyesületünk, azt hiszem, ezeken az osztályozó mérkőzéseken tartja a legnagyobb vizsgáját. A Vasas ellen — sajnos — nem tudunk legjobb csapatunkkal kiállni. Mégis bízom abban, hogy 90 percen keresztül minden játékosunk minden erejével küzdeni fog a győzelemért, mert mindnyájunknak csak egyetlen vágya van: a Dermata csapatának az NB. I.-be való bejutása.

Bothos József (Vasas): Az idegek harcának ígérkezik a vasárnapi Dermata elleni sorsdöntő mérkőzésünk. Ha csapatunk győzni akar, úgy nagyon meg kell dolgoznia a győzelemért, mert a Dermata a legjobb formában lévő csapat Kolozsváron. Ha sikerül a legjobb csapattal kiállnunk — amire reményünk van —, úgy a Vasasnak győznie kell!

A kerületi uszójainak küzdelmeit az Universitatea rendezésében szombaton délelőtt 10 órakor kezdődnek meg a városi strandfürdő medencéjében, amelyen az összes kolozsvári egyesületek uszói, továbbá a Dermata műugrói is résztvesznek.

A Vasas vezetője felhívja az ajábbi rendezőket, hogy vasárnap délután fél 3 órakor a városi sporttelepen Bothos Józsefnél jelentkezzen: Kovács Dezső, Bertalan, Tulogy, Fodor és Szobota.

Erdélyi teniszbajnokságainak küzdelmeiben a Beke—Brandusa (Dermata) pár 2:0 arányban győzött a bukaresti Donnenfeld—Denes pár ellen. A férfi egyes meglepetése, hogy Sikó (Universitatea) 2:0-ra verte az aradi Albertet. A férfi egyesben Tanasescu, Carauluk, Rurac, Pusztay, a párosban a Tanasescu—Schmidt és a Pusztay—Réthy pár, míg a vegyes párosban a Rurac házaspárnak van a legnagyobb esélye a győzelemre.

A KOLOZSVÁRI RENDŐRSÉG HIREI. A sármási munkásmozgás reakciós felbujtói közül a kolozsvári rendőrség újabb letartóztatásokat foganatosított. Letartóztatták többek közt Peprisor Vasile iparost, Visoian Nicocae és Bonta Ioan aranygyéresi lakosokat, akiknél a házkutatás során revolvert és golyókat találtak. — Nas Teodor kolozsvári kintikai szolga feljelentette Topan Maria kolozsvári lakost, aki állandóan dézsmálta a klinika igazgatójának irodáját. A rendőrség a feljelentés alapján letartóztatta Topant, aki bevalotta tettét. — Fejör Mihályt és Fock Gavriát, a kolozsvári inasotthon szolgáit letartóztatták, mert az otthon éléskamráját rendszeresen lopkodták.

Dr. PISTINER
fogorvosi rendelőt nyitott
Mária királyné-utca 6 szám
alatt (volt Dr. Lázár-rendelő).

Butor,
szőnyeg, írógép
és egyéb értéktárgyak vétele
eladása.

„UNICOM”
Kossuth Lajos-utca 20. Telef. 508.

Rádiós
szakkönyvek
nagy választékban
KOVÁTS könyvkereskedésében
Szentegyház-utca 3.

